

ΣΟΦΙΑ ΜΑΧΑΙΡΑ

**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΤΡΙΑ
ΣΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΒΑΣΙΣΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ

2023 - 2024

ΔΕΙΓΜΑ

ISBN: 978-618-86912-2-3

E-BOOK

ΣΟΦΙΑ ΜΑΧΑΙΡΑ

Διόρθωση/ Επιμέλεια: Ζουρνατζή Ολυμπία

Εκδόσεις: Φιλολογικό σχολείο Διεύθυνση/

Κεντρική Διάθεση: Σερρών 51,

Κορυδαλλός, 18120

Τηλ: +30 210 4945323

Email: info@filologikosxoleio.gr

Website/ e-shop:

filologikosxoleio.gr ISBN: 978-618-

86912-2-3

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμία διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Κατά τον Ν.

2387/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με τον Ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με τον Ν. 100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή σε άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

Copyright © 2023

Φιλολογικό Σχολείο

Περιεχόμενα

ΑΓΑΠΗ – ΦΙΛΙΑ: 24830	5
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	11
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ: 24892	16
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	22
ΟΙΚΟΓΕΝΙΑ: 24894	26
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	33
ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ: 26598	39
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	47
ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ: 24907	52
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	59
ΒΙΑ: 30059	64
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	70
ΝΕΟΙ/ ΧΑΣΜΑ ΓΕΝΝΕΩΝ: 31367	74
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	79
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ/ ΔΙΑΛΟΓΟΣ: 23805	85
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	91
ΠΑΙΔΕΙΑ: 26524	96
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	103
ΠΟΛΕΜΟΣ – ΕΙΡΗΝΗ: 30060	108
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	114
ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ: 26600	119
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	126
ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ: 26698	131
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	138
ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ: 30064	141
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	147
ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: 25060	153
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	159
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ:31360	165
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	171
ΦΙΛΟΖΩΙΑ: 35701	176
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	182
ΕΠΙΣΤΗΜΗ: 24831	186
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	191
ΤΗΛΕΡΓΑΣΙΑ: 24895	195
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	201
ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: 35646	206
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	214
Τ.Π.Ε. ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: 24891	221
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	227
Μ.Μ.Ε. : 35591	231
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ.....	237

ΙΣΟΤΗΤΑ ΦΥΛΩΝ: 23802	241
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	248
ΠΑΡΑΔΟΣΗ: 24824	252
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	258
ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ: 24995	264
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	271
ΙΣΤΟΡΙΑ: 30070	278
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	284
ΕΘΝΙΣΜΟΣ/ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΣ: 35587	289
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	295
ΒΙΒΛΙΟ: 23797	301
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	307
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ: 35666	313
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	320
ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ: 27614	325
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	332
ΤΕΧΝΗ: 31365	337
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	343
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ: 23792	349
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	356
ΘΕΣΜΟΙ – ΑΞΙΕΣ: 24909	362
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	367
ΜΑΖΟΠΟΙΗΣΗ: 30152	371
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	378
ΥΓΕΙΑ – ΔΙΑΤΡΟΦΗ: 24997	384
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	390
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ: 35698	397
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	402
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ: 35699	405
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	410
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ: 26692	414
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	421

5^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ: Τ.Θ.

Κείμενο 1

Μοναξιά: η πληγή του 21ου αιώνα

Διασκευή άρθρου της ψυχολόγου Ηλέκτρας Χατζηδημητρίου που δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο www.inzone.gr στις 4 Δεκεμβρίου 2016.

Μοναξιά... Μια λέξη που με το πρώτο άκουσμά της φέρνει στο μυαλό συναισθήματα δυσάρεστα και σκέψεις θλίψης και μελαγχολίας. Ανά τους αιώνες, δεν ήταν λίγοι οι καλλιτέχνες και οι φιλόσοφοι που ασχολήθηκαν με αυτήν, ξεκινώντας από τον Αριστοτέλη ο οποίος πολλούς αιώνες πριν είχε διαπιστώσει πως: «Ο άνθρωπος είναι ον φύσει κοινωνικό και πολιτικό. Αυτός που μπορεί να ζήσει μακριά απ' τις ανθρώπινες κοινωνίες είναι είτε θηρίο είτε θεός». Μολονότι, λοιπόν, η μοναξιά αποτελεί ένα διαχρονικό ζήτημα ανά τους αιώνες, στις μέρες μας τείνει σταδιακά να καταλαμβάνει διαστάσεις επιδημίας. Εξωτερικά πολλοί άνθρωποι μπορεί να φαίνονται κοινωνικοί και ευτυχισμένοι, αλλά μέσα τους νιώθουν κενοί. Ζούμε σε μια εποχή που η έμφαση δε δίνεται πλέον στην ποιότητα των σχέσεων και στην αληθινή επαφή και επικοινωνία, αλλά στην επίδειξη της ποσότητας και του εύρους του κοινωνικού δικτύου. Φυσικά, στο γεγονός αυτό έχει συντελέσει περισσότερο από οτιδήποτε άλλο η τεχνολογία, η οποία, ενώ αρχικά στόχευε στο να φέρει τους ανθρώπους πιο κοντά με κάθε δυνατό τρόπο, στην πορεία έχασε το δρόμο της και πέτυχε ακριβώς το αντίθετο.

Στη σημερινή εποχή τα ποσοστά των ανθρώπων που υποφέρουν από μοναξιά έχουν ξεπεράσει κάθε προηγούμενο. Οι άνθρωποι συχνά αναρωτιούνται: «Τι κάνω λάθος στις σχέσεις μου με τους άλλους;»,

«Γιατί δεν μπορώ να αντλήσω γνήσια ικανοποίηση μέσα από τις κοινωνικές μου επαφές;». Τι πραγματικά έχει οδηγήσει, όμως, σ' αυτή την κατάσταση; Γιατί ενώ γνωρίζουμε ότι η ουσιαστική κοινωνική επαφή και το «ανήκειν», αποτελούν πρωταρχική ανάγκη του ανθρώπινου είδους, αποτυγχάνουμε και στερούμαστε αυτή την πολύτιμη πηγή ικανοποίησης και ευτυχίας;

Ζούμε σε μία εποχή που έχουμε τη δυνατότητα να βιώνουμε όλες τις υλικές ανέσεις, αλλά και τα σπουδαία επιτεύγματα της ιατρικής και της τεχνολογίας. Αδιαμφισβήτητα, το βιοτικό μας επίπεδο κατέγραψε στην πάροδο των χρόνων μια ανοδική πορεία. Δε συνέβη, όμως, το ίδιο και με την ψυχική και συναισθηματική μας ευημερία. Οι ιλιγγιώδεις ρυθμοί ζωής του σήμερα μας «φορτώνουν» συνεχώς με νέους ρόλους, νέες υποχρεώσεις, περιορισμούς και ευθύνες.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 20)

Ποιοι είναι οι λόγοι που οδηγούν τους ανθρώπους ση μοναξιά σήμερα σύμφωνα με το κείμενο 1; (70-80 λέξεις)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1ο (μονάδες 15)

Στο Κείμενο 2 η συγγραφέας παραθέτει μια φαινομενική και μια ουσιαστική διάσταση της έννοιας της κοινωνικότητας. Να την εξηγήσεις σε 50-60 λέξεις.

Μονάδες

15

Ερώτημα 2ο (μονάδες 10)

Να εντοπίσεις δύο τρόπους με τους οποίους οργανώνεται ο λόγος στην 3η παράγραφο του Κειμένου 2 (μονάδες 4). Να δικαιολογήσεις τις επιλογές της κειμενογράφου με βάση την πρόθεσή της σε κάθε περίπτωση. (μονάδες 6)

Ερώτημα 3ο (μονάδες 10)

α) Να ξαναγράψεις το απόσπασμα του Κειμένου 1 (στη 2η παράγραφο): ***Οι άνθρωποι συχνά αναρωτιούνται: «Τι κάνω λάθος στις σχέσεις μου με τους άλλους;», «Γιατί δεν μπορώ να αντλήσω γνήσια ικανοποίηση μέσα από τις κοινωνικές μου επαφές;»*** μεταφέροντας σε πλάγιο λόγο τα λόγια των ανθρώπων που βρίσκονται σε ευθύ λόγο. (μονάδες 2) Τι αλλάζει ως προς το ύφος λόγου; (μονάδες 2)

β) Στη 2η παράγραφο του Κειμένου 2η συγγραφέας χρησιμοποιεί ασύνδετο σχήμα λόγου. Να το εντοπίσεις (μονάδες 2) και να εξηγήσεις τους λόγους, για τους οποίους επιλέγει αυτό τον τρόπο σύνδεσης των νοημάτων (μονάδες 4).

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Ποια χαρακτηριστικά των πολυάνθρωπων πολιτειών παρουσιάζονται στο Κείμενο 3 και πώς αποτυπώνονται εκφραστικά; (τρεις αναφορές σε σχετικούς κειμενικούς δείκτες κρίνονται επαρκείς). Παράλληλα, να εκφράσεις τα συναισθήματα και τις σκέψεις που σου προκάλεσε η ανάγνωση του κειμένου. Η έκταση του ερμηνευτικού σχολίου σου να είναι 150-200 λέξεις.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 30)

Σύμφωνα με τα 2 μη λογοτεχνικά κείμενα οι άνθρωποι στις μέρες μας κλείνονται όλο και πιο πολύ στον εαυτό τους και προτιμούν τη μοναξιά. Σε ένα άρθρο να αναφερθείτε στους λόγους που οδηγούν στην αποξένωση μας από τους άλλους αλλά και στις συνέπειες που έχει αυτή η υποβάθμιση των ανθρώπινων σχέσεων(350-400 λέξεις)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 20)

Σύμφωνα με το κείμενο 1 οι άνθρωποι στις σημερινές κοινωνίες πάσχουν από μοναξιά. Οι γρήγοροι ρυθμοί της ζωής, οι πολλαπλοί ρόλοι που αναλαμβάνει το άτομο και οι αμέτρητες υποχρεώσεις έχουν οδηγήσει στην απουσία ελεύθερου χρόνου αλλά και αντοχών. Έτσι οι άνθρωποι δεν έχουν κουράγιο ούτε να ασχοληθούν με τους ίδιους αλλά ούτε να χτίσουν ουσιαστικές σχέσεις. Παράλληλα η τεχνολογία και όλα τα «πρέπει» της κοινωνίας κάνουν το άτομο να κλείνεται στον εαυτό του και να μην εκφράζεται ελεύθερα με αποτέλεσμα να μένει «μόνος».

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1ο (μονάδες 15)

Η απάντηση στηρίζεται στην 3η παράγραφο του Κειμένου 2

Φαινομενική διάσταση της έννοιας της κοινωνικότητας
Κοσμικός άνθρωπος: η σωματική συνύπαρξη για κάποιου είδους υλική συνεργασία, επιφανειακές σχέσεις για το «φαίνεσθαι», καιροσκοπική επιλογή του κύκλου των ανθρώπων που τον περιβάλλουν.

(για να φωτογραφηθούμε, για παράδειγμα, σε κάποιο κοσμικό περιοδικό ή για να ανταλλάσσουμε επισκέψεις με σκοπό να παραμείνουμε σε ένα επίπεδο μελών καλής οικονομικής τάξεως κ.λπ.)

Ουσιαστική διάσταση της έννοιας της κοινωνικότητας
Κοινωνικός άνθρωπος: (ο άνθρωπος που μπορεί να συμπαθήσει τον άλλο, να τον ακούσει με βαθιά προσοχή, να του ανοίξει την καρδιά του).

Στηρίζεται στην αλληλοκατανόηση, στην ουσιαστική, ψυχική και συναισθηματική επικοινωνία.

Ερώτημα 2ο (μονάδες 10)

Σύγκριση-αντίθεση : *«Κοινωνικός είναι ο άνθρωπος...ενώ την κοσμικότητα η σωματική συνύπαρξη για κάποιου είδους υλική συνεργασία.»*

Με τη σύγκριση-αντίθεση διακρίνονται οι έννοιες που αντιπαρατίθενται και προσδιορίζονται οι ουσιώδεις διαφορές τους. Τονίζεται πιο emphaticά η έννοια της πραγματικής, ουσιαστικής διάστασης της κοινωνικότητας.

Παραδείγματα : *«για να φωτογραφηθούμε, για παράδειγμα, σε κάποιο κοσμικό περιοδικό ή για να ανταλλάσσουμε επισκέψεις με σκοπό να παραμείνουμε σε ένα επίπεδο μελών καλής οικονομικής τάξεως* *κ.λπ.»*

Με τα παραδείγματα γίνεται πιο κατανοητή στον αναγνώστη η έννοια της κοσμικότητας.

ή **Ορισμός :** *«Κοινωνικός* *είναι...»*

Με τον ορισμό η συντάκτρια διασαφηνίζει την έννοια του κοινωνικού και κοσμικού ανθρώπου προσδιορίζοντας με συντομία και σαφήνεια τις έννοιες αυτές.

Ερώτημα 3ο (μονάδες 10)

α) *Οι άνθρωποι συχνά αναρωτιούνται τι κάνουν λάθος στις σχέσεις τους με τους άλλους και γιατί δεν μπορούν να αντλήσουν γνήσια ικανοποίηση μέσα από τις κοινωνικές τους επαφές. Το ύφος λόγου γίνεται πιο αντικειμενικό και σοβαρό, ενώ πριν υπήρχε*

η ζωντάνια, η οικειότητα κι η αμεσότητα του ευθέως λόγου με την αυτούσια μεταφορά των λόγων.

β) ασύνδετο: *μέσα σε πολυμελή οικογένεια, μέσα σε φασαριόζικη παρέα που γλεντοκοπά, μέσα σε μια ομάδα που εκδράμει...*
Πυκνότητα-παράθεση πολυπληθών κοινωνικών ομάδων, προκαλεί προβληματισμό και συναισθηματική φόρτιση μέσα από την αντίθεση των τριών πρώτων όρων του με τους δύο επόμενους, επεξηγεί την άποψη του Γκαίτε για την οποία γίνεται λόγος στην αρχή της παραγράφου.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Χαρακτηριστικά των πολυάνθρωπων πολιτειών
: σκοτάδι, σιωπή, μοναξιά, έλλειψη επικοινωνίας, αποξένωση, υποκρισία, ερημιά, επιφανειακές – τυπικές- απρόσωπες σχέσεις, αδιαφορία κ.λπ.

Κειμενικοί δείκτες (ενδεικτικά)

- επανάληψη επιθέτου ωραίες, ωραίο σε αντίθεση με την ασχήμια που κρύβουν οι μεγαλουπόλεις, ειρωνική διάθεση ποιητικού υποκειμένου
- αντιθέσεις: «μέσα σε λάμπεις πολύχρωμες κανένα φως», «στο βουητό το αδιάκοπο ήχος κανένας» για να δοθούν τα αντιφατικά χαρακτηριστικά των πολυάνθρωπων πολιτειών
- β' ενικό ρηματικό πρόσωπο : οικειότητα, αμεσότητα, διαλογικός τόνος
- ευθύς λόγος «πνίγομαι» ή «αγάπη μου, ήρθες αργά» : ζωντάνια, παραστατικότητα

- εικόνα : «το ποτάμι κυλά...την άλλη όχθη» παραστατική απόδοση της υποκρισίας ή και της έλλειψης κοινωνικής συνοχής

Ανάλογα με τα βιώματα του/της και τον βαθμό αναγνωστικής ανταπόκρισης ο/η μαθητής/-τρια καλείται να διατυπώσει την προσωπική του/της άποψη.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 30)

Άρθρο : τίτλος, γ' πρόσωπο

Μοναξιά: η μάστιγα της σημερινής εποχής

Πρόλογος: Στις σύγχρονες πολυπληθείς κοινωνίες θα περίμενε κανείς πως οι άνθρωποι είναι αδύνατον να νιώθουν και να είναι μόνοι. Εντούτοις όμως η μοναξιά, κυρίως η εσωτερική, μαστίζει τη σημερινή εποχή και τους ανθρώπους περισσότερο από ποτέ. Τα αίτια είναι πολλά και οι συνέπειες ακόμα περισσότερες και αρκετά σοβαρές για όλους.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

24^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ: Τ.Θ.

Κείμενο 1

Πολίτες του κόσμου

*Το κείμενο (απόσπασμα) αντλήθηκε από το βιβλίο του Πέτρου Τατσόπουλου *Είσαι και φαίνεσαι. Μια αιχμηρή ματιά, Μεταίχμιο*, [Αθήνα 2019], σελ. 39 -40.*

«Πατριωτισμός είναι όταν βάζεις πάνω απ' όλα την αγάπη για τη χώρα σου. Εθνικισμός είναι όταν βάζεις πάνω απ' όλα το μίσος για τις άλλες». Η θρυλική ρήση του Σαρλ ντε Γκολ δεν χάνει τίποτε από το νόημά της εάν αντικαταστήσουμε τον πατριωτισμό με τη θρησκευτική ευλάβεια και τον εθνικισμό με τον θρησκευτικό φονταμενταλισμό¹. Πίσω και από τις δύο περιπτώσεις κρύβεται η ίδια πάθηση: η δυσανεξία². Το μήνυμα που ήρθε αυτές τις μέρες από τη Νέα Ζηλανδία, όπως και η απάντηση στο μήνυμα από την Ολλανδία³ εμπεριείχε, θα έλεγε κανείς, μια πανομοιότυπη «ταξιδιωτική οδηγία», με τη διαφορά να εντοπίζεται μονάχα στους παραλήπτες: «Καθίστε εκεί που κάθεστε. Μην το κουνάτε ρούπτι.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Κείμενο 2

Πηγή: <https://create.vista.com/el/photos/rasismus>, προσπελάστηκε στις 18.9.2022. Κείμενο στο πλαίσιο: *Black skin is not a crime = μαύρο δέρμα δεν είναι έγκλημα*

Κείμενο 3

Ο Αφρικανός στο εξωτερικό

Τα αποσπάσματα που ακολουθούν προέρχονται από το ομότιτλο μυθιστόρημα του Ουίλιαμ Κόντον από την Σιέρα Λεόνε. Ήρωας του βιβλίου είναι ο Κισίμι Κάμαρα, νεαρός Αφρικανός που κερδίζει μια

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 20)

Σε ποια δυσανεξία αναφέρεται ο συγγραφέας του κειμένου 1; (50-60λέξεις)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1ο (μονάδες 15)

Να χαρακτηρίσεις ως σωστή (Σ) ή λανθασμένη (Λ) καθεμία από τις παρακάτω περιόδους με βάση το Κείμενο 1 και να αιτιολογήσεις την απάντησή σου, καταγράφοντας στο απαντητικό φύλλο το κατάλληλο χωρίο του κειμένου:

1. Ο πατριωτισμός και η θρησκευτική ευλάβεια αντιτίθενται, ως «υγιείς» επιλογές, στις ακρότητες του εθνικισμού και του θρησκευτικού φονταμενταλισμού, αντίστοιχα.
2. Οι δύο διαδοχικές τρομοκρατικές ενέργειες, στις οποίες αναφέρεται ο συγγραφέας, υπογραμμίζουν την ανάγκη της μετανάστευσης ως όπλου στη μάχη κατά του κάθε είδους ρατσισμού.
3. Είναι αναμφισβήτητο ότι ο 21ος αιώνας θα υπερνικήσει τον 20ο στο ζοφερό θέμα των θρησκευτικών διώξεων και των εθνοκαθάρσεων.
4. Η δυσανεκτική συμπεριφορά αποτελεί χαρακτηριστικό του ανθρώπου από τότε που εμφανίστηκε στη γη και είναι αδύνατον να καταπολεμηθεί.
5. Η ιδιότητα του κοσμοπολίτη δεν συνδέεται υποχρεωτικά με την οικονομική άνεση ή με την εκκεντρικότητα.

Ερώτημα 2ο (μονάδες 10)

Ο σκοπός του Κειμένου 2 είναι να καταπολεμήσει το ρατσισμό. Να εντοπίσεις δύο σημειωτικούς τρόπους (γλώσσα κειμένου, εικόνα κ.ά.) με τους οποίους αισθητοποιεί ο φωτογράφος το μήνυμά του (μονάδες 4) και να εξηγήσεις με συντομία αν και με ποιον τρόπο ικανοποιούν τον παραπάνω σκοπό (μονάδες 6).

Ερώτημα 3ο (μονάδες 10)

Στην πρώτη παράγραφο του κειμένου 1 παρατηρείται εκτεταμένη χρήση των εισαγωγικών. Σε 70-80 λέξεις να εντοπίσεις δύο σχετικές περιπτώσεις (μονάδες 4) και να εξηγήσεις ποια ειδική λειτουργία επιτελούν κάθε φορά υπηρετώντας το σκοπό του κειμένου (μονάδες 6).

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Στο κείμενο 3 ο γερο-Τσάρλι είναι «πολίτης του κόσμου». Ποια χαρακτηριστικά κοσμοπολίτη τού αποδίδει ο συγγραφέας; Μέσα από ποιες κειμενικές ενδείξεις (η αναφορά σε τρεις αρκεί) γίνονται φανερές οι ιδιότητές του; Ποια θεωρείς ότι είναι η συμβολή κοσμοπολιτών σαν τον γερο-Τσάρλι στην καταπολέμηση του ρατσισμού στο σύγχρονο κόσμο; (150-200 λέξεις)

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 30)

Στις μέρες μας εξακολουθούν να υπάρχουν φαινόμενα ρατσισμού και μάλιστα να διογκώνονται. Να γράψετε ένα άρθρο για τα φαινόμενα ρατσισμού που παρατηρούμε στις σημερινές κοινωνίες αλλά και για τις βαρύτερες συνέπειες του. (350-400 λέξεις)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 20)

Στο κείμενο 1 συντάκτης σχολιάζει το γεγονός πως μέσα από το διαδίκτυο οι άνθρωποι είναι διαφορετικοί. Κάνουν ό,τι και στη καθημερινότητα τους, όπως να επικοινωνούν, φλερτάρουν, διαφωνούν, σχολιάζουν αλλά το κάνουν με έναν διαφορετικό τρόπο πολλές φορές υπερβολικό. Τονίζει επίσης πως μέσα στο διαδίκτυο κυριαρχεί η αγένεια και πως τα άτομα δεν παρουσιάζουν τον αληθινό τους εαυτό. Αυτό καταλήγει να έπρεπε να τους απασχολεί ώστε να ξέρουν τι δείχνουν στους άλλους.

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο(μονάδες 15)

Η βασική θέση που διατυπώνει ο συγγραφέας του Κειμένου 2 είναι ότι η χρήση μιας τετριμμένης φράσης σε πολλά λεκτικά και επικοινωνιακά περιβάλλοντα καλύπτει πτυχές του εαυτού μας και αντανακλά την εποχή την οποία ζούμε.

Η πρόθεσή του είναι να προβληματίσει τον αναγνώστη και να τον κάνει να σκεφτεί και να αλλάξει στάση ζωής.

Ο συγγραφέας πετυχαίνει τον σκοπό του μέσα από τη φορτική επανάληψη της φράσης «Τα λέμε» και βάζει τον δέκτη στη θέση του ομιλούντος κάθε φορά, ώστε να αισθανθεί την τυποποίηση και την ευκολία στην οποία έχει προσκολληθεί.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

Ο τίτλος του Κειμένου 1 (Ο κυνηγός των χαμένων καλών τρόπων) σχετίζεται άμεσα με το περιεχόμενό του, αφού το θέμα του

είναι η αγένεια που χαρακτηρίζει την επικοινωνία των ανθρώπων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης («Είναι αλήθεια ότι στα κοινωνικά δίκτυα και στη διαδικτυακή επικοινωνία επελαύνει η αγένεια.») και η προσπάθεια ενός δημοσιογράφου να διαμορφώσει εγχειρίδιο για τους κανόνες συμπεριφοράς και συνύπαρξης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. («Το διαδικτυακό savoir vivre μοιάζει με τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας: τηρώντας τον πιστά, αποφεύγουμε τα ατυχήματα.») («Στο διαδικτυακό savoir vivre μπορεί κανείς να βρει ... και βέβαια τους 100 χρυσούς κανόνες σοσιαλμιντιακής συνύπαρξης.»)

Ο τίτλος του Κειμένου 2 είναι επικοινωνιακά αποτελεσματικός, γιατί ενεργοποιεί το ενδιαφέρον του αναγνώστη περιέχοντας μια στερεότυπη φράση, μια φράση – κλισέ που χρησιμοποιούμε στην επικοινωνία μας με τους άλλους. Οπότε, είναι οικείος στον αποδέκτη του μηνύματος και δημιουργεί θετικό κλίμα για την ανάγνωση του κειμένου. Τα εισαγωγικά αποδίδουν σε ευθύ λόγο μια συνηθισμένη απάντηση που διατυπώνουμε κατά την επικοινωνία, γι' αυτό και η επιλογή του πρώτου πληθυντικού ρηματικού προσώπου δημιουργεί αίσθηση οικειότητας και γενικευμένης αναφοράς.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

α. «Το savoir vivre αναφέρεται σε/περιέχει κάθε πτυχή της ανθρώπινης ζωής στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Είναι αλήθεια ότι στα κοινωνικά δίκτυα και στη διαδικτυακή επικοινωνία κυριαρχεί/ επικρατεί η αγένεια. Πιστεύω ότι όλοι θα έπρεπε να αναρωτιόμαστε για την εικόνα που δημιουργούμε/ που σχηματίζει κάποιος για εμάς] στη διαδικτυακή επικοινωνία/ στον χώρο/στο περιβάλλον του διαδικτύου.
»

β. Στην προτελευταία παράγραφο του Κειμένου 2 πρόθεση του συγγραφέα είναι να προβληματίσει. Τρεις γλωσσικές επιλογές που

υπηρετούν την παραπάνω πρόθεση είναι η ερώτηση, η χρήση του α΄ πληθυντικού ρηματικού προσώπου, η μεταφορική λειτουργία της γλώσσας (βομβαρδίζουν, εμπορευόμαστε) κ.ά.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Η στάση του ήρωα στο ποίημα είναι η στάση της αξιοπρέπειας, της τιμής, της ευθύνης και της ελευθερίας. Ο ήρωας αγωνίζεται για τα ιδανικά της εποχής του τιμώντας την ιπποσύνη του.

Παραδείγματα: «ευγενικά και αντρειωμένα», «και αυτός ανυστερόβουλα, με πίστη την ένδοξη παράδοση τιμούσε», «για της ευγένειας μόνο την ιδέα» κτλ

Κειμενικοί δείκτες: Η εικόνα (1^η στροφή), η αντίθεση («τον κίνδυνο, που αντίκρυζε γελώντας»), επιρρήματα που αποδίδουν εσωτερικά κίνητρα (ευγενικά κι αντρειωμένα, ανυστερόβουλα...), η αντίθεση του νοήματος των δύο τελευταίων στροφών του ποιήματος με τις υπόλοιπες κ.ά.

Η συμπεριφορά του ταιριάζει απόλυτα με το ιπποτικό πνεύμα της εποχής του, αλλά είναι ασυνήθιστη για την εποχή μας («ο ιππότης μια φορά κι έναν καιρό»).

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 30)

Άρθρο: τίτλος, γ΄ πρόσωπο

Διαδίκτυο και νέοι

Πρόλογος: Η μεγαλύτερη εφεύρεση και αυτή που συνεχώς αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια είναι το διαδίκτυο. Εννοείται πως έχει κάνει τη ζωή των ανθρώπων όχι μόνο πιο εύκολη αλλά και πιο ενδιαφέρουσα. Παρόλα αυτά στο διαδίκτυο ελλοχεύουν και αρκετοί

κίνδυνοι οι οποίοι τις περισσότερες φορές είναι πιο επιβλαβείς στους νέους.

Κύριο μέρος

1° ζητούμενο: κίνδυνοι διαδικτύου

- οδηγεί στον εθισμό. Σε χαμηλή αυτοπεποίθηση, ελλειμματική προσοχή, υπερκινητικότητα
- παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων, πορνογραφία, παιδοφιλία, διακίνηση παράνομων προϊόντων
- παραπληροφόρηση, παθητική πρόσληψη πληροφοριών , υπερβολικές πολλές πληροφορίες δύσκολο να κρατήσει κάποιος μόνο αυτά που πρέπει

2° ζητούμενο: πως επηρεάζει τη ζωή των νέων

- τους βοηθά στο διάβασμα, σε εργασίες, στην ενημέρωση αλλά και στη κοινωνικοποίηση τους .

ΩΣΤΟΣΟ

- οι νέοι είναι πιο ευάλωτοι στον κίνδυνο του εθισμού επειδή είναι αυτοί που το χρησιμοποιούν πιο πολύ. Έτσι παρατηρείται μείωση χρόνου που περνάνε με την οικογένεια και φίλους, περιορίζονται τα χόμπι ,απομονώνονται, κακή σχολική επίδοση
- πέφτουν θύματα εκφοβισμού, παραπλανιούνται πιο εύκολα και τους εκμεταλλεύονται

Επίλογος: Εν κατακλείδι το διαδίκτυο μπορεί να βοηθήσει τους νέους σε πολλούς τομείς της ζωής τους. Όμως τους επηρεάζει άλλο τόσο και ακόμα παραπάνω αρνητικά ειδικά όσους δεν προσέχουν. Για αυτό είναι απαραίτητο να χρησιμοποιείται με μέτρο και πάντα να υπάρχει έλεγχος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΜΑΛΑΜ Ι., ΣΤΑΜΛΑΚΟΥ Μ., ΚΑΖΑΚΙΔΟΥ Μ., «ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ: 51 Κριτήρια Σύγχρονης Θεματολογίας», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΑΤΖΗΘΩΜΑ, 2022.
- ΚΑΚΟΥΡΗ Ζ., ΠΑΡΝΑΣΣΑ Π., ΚΟΣΚΙΝΑ Β., «Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία για το Λύκειο», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΗΓΟΡΗ 2022
- ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ- <https://www.trapeza-thematon.gr/>
- ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ- <https://filologikosxoleio.gr/>